

HENRYK SIENKIEWICZ

THƯA CHÚA
NGÀI ĐI ĐÂU?

TẬP 1

Dức Hiền dịch

GIẢI NOBEL VĂN HỌC NĂM 1905

H. Liebhewitz

LỜI NÓI ĐẦU

“Thưa Chúa, Ngài đi đâu?”

Câu hỏi ấy, thốt lên giữa con đường đá bụi mờ nơi ngoại ô thành La Mã, đã trở thành một biểu tượng thiêng liêng trong lịch sử Thiên Chúa giáo – biểu tượng của sự lựa chọn giữa trốn chạy hay hy sinh, giữa bản năng con người và tiếng gọi thiêng liêng của đức tin. Từ hình ảnh đầy tính biểu tượng ấy, tiểu thuyết *Quo Vadis* của đại văn hào Ba Lan Henryk Sienkiewicz đã ra đời và nhanh chóng trở thành một kiệt tác văn chương lịch sử mang tầm vóc thế giới.

Henryk Sienkiewicz (1846–1916) là một trong những cây bút vĩ đại nhất của Ba Lan, nổi bật với phong cách sử thi, giàu tinh thần yêu nước và sâu sắc tính nhân văn. Ông đã dành trọn đời mình để khơi dậy lòng tự hào dân tộc thông qua những trang văn đậm đà khí phách lịch sử và chiều sâu đạo đức. Không chỉ là một tiểu thuyết gia, ông còn là nhà báo, nhà hoạt động văn hóa, và là tiếng nói tiêu biểu cho lý tưởng đạo đức Kitô giáo trong văn học châu Âu thế kỷ XIX. Với những đóng góp to lớn ấy – đặc biệt là sau thành công toàn cầu vang dội của *Quo Vadis* – ông đã được trao Giải Nobel Văn học năm 1905, cùng lời tôn vinh: “*Vì những thành tựu xuất sắc trong nghệ thuật kể chuyện sử thi, thể hiện một cách sinh động lý tưởng tinh thần của dân tộc ông.*”

THƯA CHÚA - NGÀI ĐI ĐÂU? - TẬP 1

Được viết vào cuối thế kỷ XIX, *Quo Vadis* là một tiếng nói đầy uy lực về đức tin, tình yêu và sự hiến dâng – đặt trong bối cảnh hỗn loạn của Đế quốc La Mã dưới thời hoàng đế Nero. Tác phẩm không chỉ tái hiện những trận chiến đẫm máu nơi đấu trường, hay những cuộc yến tiệc suy đồi của giới quý tộc La Mã, mà còn khắc họa sâu sắc sự trỗi dậy âm thầm nhưng vĩ đại của một niềm tin bị bức hại – niềm tin vào Thiên Chúa, vào con người, vào sự cứu chuộc.

Tập Một đưa người đọc bước vào hành trình gặp gỡ giữa hai thế giới tưởng như không thể hòa hợp: một bên là Marcus Vinicius, quý tộc La Mã trẻ tuổi, kiêu hãnh, đầy dục vọng và khát khao chiếm hữu; bên kia là Lygia, cô gái Thiên Chúa giáo dịu dàng, kiên định và giàu lòng vị tha. Những xung đột tưởng chừng chỉ là chuyện tình cảm cá nhân dần hé lộ bản chất của một cuộc đối đầu tư tưởng – giữa bạo lực và từ bi, giữa đế chế và đức tin.

Không chỉ là một tiểu thuyết lịch sử hay tôn giáo, *Quo Vadis* còn là một tác phẩm giàu chiều sâu triết lý nhân văn, đậm tính biểu tượng, chứa đựng thông điệp sâu xa về phẩm giá con người và sức mạnh của tình yêu vị tha.

Người chuyển ngữ và biên tập bản tiếng Việt này xin trân trọng giới thiệu Tập Một đến quý bạn đọc – như một cánh cửa mở vào hành trình sử thi của đức tin và ánh sáng. Mong rằng, sau mỗi trang sách, câu hỏi “Thưa Chúa, Ngài đi đâu?” sẽ không chỉ là chuyện của hai nghìn năm trước, mà còn là lời vang vọng trong chính tâm hồn mỗi chúng ta hôm nay.

CHƯƠNG 1

Petronius tỉnh dậy gần giữa trưa, như thường lệ, với cảm giác cơ thể mệt mỏi, rã rời. Đêm qua, ông tham dự một bữa tiệc tại nhà Nero, cuộc vui kéo dài suốt đêm khuya. Gần đây, sức khỏe của ông đã bắt đầu suy giảm rõ rệt. Mỗi sáng, khi tỉnh giấc, ông cảm thấy cơ thể như bị liệt, tinh thần mệt mỏi và không thể tập trung. Tuy nhiên, buổi tắm sáng và những bàn tay nô lệ thành thạo luôn giúp ông hồi phục nhanh chóng. Dòng máu chậm chạp trong cơ thể ông bắt đầu lưu thông, đánh thức các cơ quan, hồi phục sức sống cho ông. Khi rời khỏi phòng tắm – đặc biệt là phòng massage dầu – ông cảm thấy như được tái sinh, ánh mắt sáng lên với sự hài hước, thần thái trẻ trung và tràn đầy sức sống, phong thái trang nhã không ai có thể sánh được. Ngay cả chàng Otho nổi tiếng cũng không thể sánh ngang ông, minh chứng cho biệt danh mà người ta vẫn dành cho ông: Người thẩm định giá trị nghệ thuật.

Petronius hiếm khi đến các nhà tắm công cộng, trừ khi có những sự kiện đặc biệt, như một nhà hùng biện gây chấn động thành phố hay một cuộc đấu môn nhàn tại các trường thiếu sinh quân. Điều này không có gì lạ, vì trong khu dinh thự của ông đã có những phòng tắm tuyệt mỹ, được thiết kế và mở rộng bởi Celer, cộng sự tài năng của Severus. Những phòng

THƯA CHÚA - NGÀI ĐI ĐÂU? - TẬP 1

tắm này xa hoa đến mức Nero phải thừa nhận rằng chúng còn vượt trội hơn cả phòng tắm hoàng gia, dù những phòng tắm của hoàng gia nổi tiếng về độ rộng lớn và rộng rãi.

Sau bữa tiệc đêm qua – nơi ông cùng Nero, Lucanus và Senecio thảo luận về câu hỏi liệu phụ nữ có linh hồn hay không, để mặc những trò hề nhảm chán của Valerius – Petronius thức dậy muộn và thực hiện nghi thức tắm quen thuộc. Hai nô lệ lực lưỡng cẩn thận đặt ông lên chiếc bàn gỗ trắc bá phủ lụa Ai Cập trắng muốt, rồi dùng dầu thơm xoa bóp cơ thể với những đường nét tuyệt đẹp của ông. Ông nằm nhắm mắt, tận hưởng sức nóng của dầu và sự xoa bóp thành thực, để mọi mệt mỏi tan biến.

Một lát sau, Petronius mở mắt và bắt đầu hỏi thăm về thời tiết, rồi nhắc đến những viên ngọc chạm mà lão thợ kim hoàn Idomen hứa sẽ gửi tới hôm nay. Trời đẹp, với làn gió nhẹ từ núi Alban thổi đến, nhưng những viên ngọc vẫn chưa được mang đến. Petronius nhắm mắt lại, ra lệnh chuyển ông sang phòng ấm. Ngay khi đó, từ sau bức trướng, viên xướng danh bước vào báo rằng chàng Marcus Vinicius trẻ tuổi vừa trở về từ Tiểu Á, mong được diện kiến ông.

Petronius cho mời khách vào phòng ấm rồi tự mình bước sang đó. Vinicius là con trai của chị ông, người mà nhiều năm về trước đã kết hôn cùng Marcus Vinicius, cựu chấp chính quan từ thời Tiberius. Hiện giờ chàng đang phục vụ dưới trướng tướng quân Corbulo chống lại quân Parthia và sau

khi chiến tranh kết thúc, chàng vừa trở về thành phố. Đối với chàng, bên cạnh tình thân gắn bó, Petronius vốn có một sự mềm yếu, vì Vinicius là một chàng thanh niên đẹp trai và lực lưỡng. Đồng thời, trong sự hư đốn của mình, chàng vẫn giữ được một mức độ mỹ miều nhất định, điều mà Petronius đánh giá cao hơn cả.

- Xin chúc sức khỏe cậu, Cầu tất cả các thần linh ban phước lành cho cậu, nhất là Asklepios và Kypriis, vì dưới sự che chở của hai vị thần đó thì không thể có sự rủi ro nào xảy đến với cậu. - chàng trai vừa nói, vừa bước vào phòng ấm,

- Chào mừng anh tại Roma, cầu cho anh được hưởng sự nghỉ ngơi dịu ngọt sau buổi chiến chinh," - Petronius vừa đáp vừa luồn tay ra từ giữa những nếp gấp của thứ vải carbas mềm mại mà ông quấn quanh người - "Thế ở Armenia có chuyện gì mới không? Lúc tiêu dao ở châu Á anh có ghé thăm Bithynia chứ?"

Hồi trước, Petronius là tổng đốc Bithynia. Ông đã cai trị xứ ấy một cách công minh. Điều đó mâu thuẫn một cách kỳ lạ với tính cách của con người vốn nổi tiếng là ẻo lả và đam mê lạc thú này. Vì vậy, ông thường thích nhắc đến thời kỳ ấy, nó là bằng chứng chứng tỏ ông có thể làm được gì và biết làm gì nếu như ông muốn.

- Cháu đã có dịp tới thành phố Heraclea của Bithynia - Vinicius đáp - Ngài Corbulo phái cháu đến đây với lệnh đòi viện binh.

- Ôi! Heraclea! Ở xứ đó cậu có quen một thiếu nữ quê ở Colchis, vì nàng cậu sẵn sàng hiến dâng tất

THƯA CHÚA - NGÀI ĐI ĐÂU? - TẬP 1

cả các ả ly dị chồng ở đây, kể cả Poppaea nữa! Song đó là chuyện xưa rồi. Tốt nhất anh hãy nói xem có chuyện gì mới mẻ ở vùng biên giới với bọn Parthia hay không? Quả tình cậu cũng đã quá ngán cái xứ Vologeses, cả Tiridates, lẫn cái lũ man rợ mà cứ như anh chàng Arnalux khẳng định thì tại gia chúng vẫn chuyên môn bò bốn chi, chỉ trước mặt chúng ta mới làm ra vẻ con người mà thôi. Song bây giờ ở Roma người ta lại hay nói nhiều tới chúng, có lẽ vì nói về chuyện khác thì không được an toàn.

- Cuộc chiến tranh này đang ở tình thế tồi tệ và giá như không có ngài Corbulo thì rất có thể nó đã biến thành một cuộc thảm bại.

- Corbulo! Đó quả là một chiến thần, một thần Mars hiển hiện, một thủ lĩnh vĩ đại vừa cuồng nhiệt vừa chính trực, vừa ngu xuẩn. Cậu thích ông ta, ít nhất thì cũng là vì Nero sợ ông ta.

- Ngài Corbulo đâu phải là kẻ ngu xuẩn.

- Có thể là anh có lý, song thực ra chuyện đó cũng chẳng có ý nghĩa gì. Sự ngu xuẩn, nói như Pyrrhon, hoàn toàn không tồi tệ hơn và cũng chẳng khác gì sự thông thái.

Vinicius bắt đầu kể về cuộc chiến tranh, song Petronius đã cụp mi mắt xuống. Nhìn thấy vẻ mặt mệt mỏi và hơi hốc hác của ông, chàng trai liền thay đổi câu chuyện và bắt đầu ân cần hỏi thăm sức khỏe của ông.

Petronius lại mở mắt ra.

Sức khỏe! – Không. Ông không khỏe chút nào. Nhưng cũng chưa đến mức như chàng Sissena trở

tuổi, người đã mất cảm giác đến mức, mỗi sáng khi được đưa đến nhà tắm, còn hỏi: ‘Ta đang ngồi phải không?’ Dù vậy, cơ thể này vẫn không ổn. Vinicius đã cầu xin thần Asklepios và nữ thần Kypris phù hộ cho ông, nhưng Petronius lại chẳng tin vào Asklepios. Người ta thậm chí còn không biết Asklepios là con của Arsinoe hay Koronis; khi người mẹ còn chưa chắc chắn, thì cha lại càng vô định. Mà thật ra, ai có thể chắc cha mình thực sự là ai trong thời buổi này?

Ông bật cười, tiếp tục:

- Hai năm trước, đúng là cậu đã gửi đến Epidaurus ba tá chim sáo sống và một chiếc cúp vàng. Nhưng anh có biết vì sao không? Cậu tự nhủ: Dù nó có ích hay không, cũng chẳng gây hại gì. Người ta vẫn dâng lễ vật cho các vị thần, nhưng tất cả đều nghĩ như cậu – ngoại trừ có lẽ mấy kẻ đánh la thuê ở Porta Capena. Năm ngoái, cậu gặp chút rắc rối với bàng quang, thế là các tín đồ của Asklepios làm một nghi lễ trừ độc. Cậu biết chúng là lũ lừa đảo, nhưng tự nhủ: ‘Chuyện này cũng chẳng hại gì.’ Thế giới này đúng vững nhờ sự lừa dối, còn cuộc sống thì chỉ là ảo giác. Linh hồn cũng vậy, nhưng cần có trí khôn để phân biệt đâu là ảo giác dễ chịu và đâu là đau đớn. Trong cuộc sống, cậu chọn hương thơm hơn là mùi hôi thối, vì vậy cậu sẽ cho đốt gỗ tuyết tùng rắc long diên hương trong hệ thống sưởi của mình. Còn về Kypris, người anh đã nhờ bảo vệ cậu, nàng từng khiến cậu cảm nhận sự hiện diện của mình bằng một cơn đau nhói ở chân. Nhưng nàng là một nữ thần tốt bụng! Chắc chắn sớm muộn gì anh cũng sẽ dâng chim bồ câu trắng lên bàn thờ của nàng thôi.

THƯA CHÚA - NGÀI ĐI ĐÂU? - TẬP 1

- Đúng vậy, - Vinicius đáp - Những mũi tên của quân Parthia không thể chạm vào thân cháu, nhưng Amor đã bất ngờ bắn trúng cháu, chỉ cách cổng thành vài vài dặm.

- Thề có đôi đầu gối trắng như tuyết của các nữ thần Charites! Lúc nào rảnh anh phải kể chuyện đó cho cậu nghe.

- Cháu đến đây chính là để xin lời khuyên của cậu, - Vinicius nói.

Chính vào lúc đó, đám nô lệ chuyên sửa sang râu tóc bước vào và bắt đầu bận rộn quanh Petronius, còn chàng Marcus cũng trút bỏ áo tunic bước vào bồn nước ấm, bởi ông Petronius mời chàng cùng tắm.

- À, cậu cũng chưa hỏi xem anh có được đáp lại tình cảm hay không? - Petronius vừa nói vừa ngắm nghía thân hình trẻ trung như được tạc bằng đá cẩm thạch của Vinicius - Giá mà Lysippos được trông thấy anh, thì chắc hẳn giờ đây anh đã làm đẹp cho cửa chính dẫn vào cung điện Palatine dưới dạng tượng chàng Heracles lúc đang còn ở tuổi thanh xuân rồi đấy."

Tươi cười vì hài lòng, chàng trai bắt đầu vừa dìm ngập người xuống nước vừa té nước ấm lên bức phù điêu chạm hình nữ thần Hera, lúc nàng đang cầu xin Thần Mộng hãy ru ngủ Jupiter. Ông Petronius nhìn chàng bằng ánh mắt hài lòng của một nghệ sĩ.

Khi chàng đã tắm xong và để cho đám nô lệ chuyên sửa sang râu tóc phục dịch, thì người nô lệ

xướng đọc bước vào với một chiếc hộp màu nâu trước bụng, bên trong có vài cuộn giấy.

- Anh có muốn nghe không? – Petronius hỏi.
- Nếu là tác phẩm của cậu thì cháu rất vui lòng!
- Vinicius đáp – còn nếu không thì cháu muốn được chuyện trò hơn. Thời buổi này bọn thi sĩ cứ rình tóm lấy người ta ở từng góc phố.

- Chứ sao nữa! Không có một đền thờ nào, không một nhà tắm công cộng, một thư viện hay hiệu sách nào mà khi đi ngang qua, anh không thấy một gã thi sĩ đang múa may như khỉ. Khi từ phương Đông tới đây, Agrippa cứ ngỡ bọn chúng là người điên. Song thời thế bây giờ là thế đấy. Hoàng thượng làm thơ, vậy là tất cả bàn dân thiên hạ đều đi theo vết của người. Có điều không được phép làm thơ hay hơn Hoàng thượng mà thôi và chính vì lý do đó, cậu hơi lo lắng cho Lucan... Còn cậu, cậu chỉ viết tản văn, thứ văn mà cậu chẳng mời ai phải nể, kể cả bản thân cậu nữa. Cái mà tên nô lệ xướng đọc này sắp đọc là các bản bổ sung chúc thư của anh chàng Fabricius Veiento tội nghiệp.

- Sao lại 'tội nghiệp' à?
- Bởi vì người ta đã truyền cho hắn phải sắm vai Odysseus và không được trở về với gia đình cho tới khi nào có lệnh mới. Đối với hắn, thiên Odyssey này sẽ dễ chịu hơn nhiều so với chàng Odysseus, vì vợ hắn không phải là nàng Penelope. Có lẽ cậu cũng chẳng cần phải nói rõ thêm với anh là người ta đã xử sự một cách ngu ngốc. Song ở đây người ta chỉ cần tóm tắt lấy cái vỏ ngoài của mọi chuyện mà thôi. Đây là một quyển sách khá tầm thường và đáng ngán mà

THƯA CHÚA - NGÀI ĐI ĐÂU? - TẬP 1

người ta chỉ bắt đầu say mê đọc khi tác giả của nó đã bị đẩy biệt xứ. Bây giờ thì khắp tứ phía người ta đều gào lên: 'Ôi, bê bối!'. Cũng rất có thể là Veiento đã nghĩ ra được vài điều gì đấy, song riêng cậu, cậu hiểu rõ cái thành phố này, hiểu rõ các vị quý tộc lẫn đám đàn bà của chúng ta, cậu dám cam đoan với anh rằng: tất cả những điều đó đều nhợt nhạt hơn thực tế rất nhiều. Giờ đây, theo cách riêng của mình, mỗi người đều sục tìm trong sách đó bản thân mình lẫn nỗi âu lo, còn tìm người quen kẻ thuộc với sự hứng khởi. Ở hiệu sách của Avirnus hiện đang có một trăm tên ký lục sao lại quyển sách này theo lối đọc chính tả và sự thành công có thể nói là cầm chắc.

- Trong ấy không có chuyện gì về cậu à?

- Có chứ, nhưng tác giả đã bắn chệch đích vì thực ra cậu vừa tồi tệ hơn lại vừa ít nông cạn hơn là y mô tả. Anh thấy đấy, ở chốn này, đã từ lâu lắm rồi, chúng ta đã đánh mất đi cảm giác về cái chính đáng và cái không chính đáng mà nói thực tình thì cậu cũng cho rằng chẳng hề có sự khác biệt nào giữa hai thứ đó, mặc dù cả Seneca lẫn Musonius và Thrasea đều vờ vĩnh làm như họ thấy được sự khác nhau ấy. Cậu thì sao cũng xong! Thề có Heracles, cậu nghĩ thế nào nói thế! Có điều, cậu vẫn còn hơn họ ở chỗ cậu vẫn hiểu được cái gì là đẹp, cái gì là xấu, điều mà – nói thí dụ – gã Râu Đồng – chàng thi sĩ, người đánh xe đua, ca sĩ, vũ công kiêm kịch sĩ của chúng ta – không hề biết.

- Cháu vẫn thấy tội nghiệp cho Fabricius. Anh ấy vốn là một người bạn tốt bụng.

- Chính lòng tự tôn đã làm hại anh ta. Ai cũng nghi ngờ anh ta, chẳng ai hiểu thật rõ, song chính anh ta lại không kìm giữ nổi và tự thổ lộ cho mọi người xung quanh với vẻ bí bí mật mật. Anh đã biết chuyện Rufinus chưa?

- Chưa ạ.

- Thế thì sang phòng mát ta cùng ngồi mát và cậu sẽ kể anh nghe chuyện ấy.

Họ bước sang phòng mát, ở giữa phòng có vòi phun nước phun ra một thứ nước màu hồng nhạt tỏa mùi hương hoa đồng thảo. Ở đó, họ ngồi mát trong những hõm tường trái lựu. Một giây im lặng bao trùm, Vinicius trầm ngâm ngắm pho tượng thần Faunus màu nâu đang ghi chặt thân hình một nàng tiên nữ, môi thèm khát tìm gặp môi nàng. Lúc sau chàng cất tiếng:

- Tay này có lý. Đây quả là điều tuyệt diệu nhất trong đời.

- Cũng gần đúng như thế. Song trừ điều đó ra, anh còn yêu thích chuyện chiến chinh, điều mà cậu không thích, vì sống trong lều trại, móng tay cứ bị gãy vụn ra và mất hết sắc hồng. Nói cho cùng, mỗi người đều có thú vui riêng. Gã Râu Đồng thích ca hát và mê nhất tiếng hát của chính gã; lão Scaurus thì yêu cái độc bình Corinthian, đêm đêm được đặt cạnh giường lão và được lão hôn hít mỗi khi không ngủ được. Lão đã hôn đến cùn cả miệng bình rồi đấy. À, hãy nói cho cậu biết, anh có hay làm thơ không?

- Không ạ, cháu chưa bao giờ đặt trọn một bài lục phách.

THƯA CHÚA - NGÀI ĐI ĐÂU? - TẬP 1

- Anh cũng không biết chơi đàn luyt và không hát chứ?

- Không ạ.

- Cũng không đua ngựa?

- Hồi còn ở Antioch, cháu cũng có đua nhưng không mấy thành công.

- Thế thì cậu có thể yên tâm về anh. Thế ở trường đua anh thuộc phe nào?

- Phe Xanh ạ.

- Vậy thì cậu hoàn toàn yên tâm. Thêm nữa, mặc dù cũng có tài sản lớn, song anh vẫn chưa giàu bằng Pallas hay Seneca. Vì anh thấy đấy, ở chốn này bây giờ, làm thơ, ca hát, chơi đàn luyt, ngâm xướng hay đua tài ở đấu trường đều tốt cả, nhưng an toàn hơn là đừng làm thơ, đừng ca hát, đừng chơi đàn và đừng đuổi nhau ở đấu trường. Và tốt nhất là biết tán thưởng khi gã Râu Đồng thi thố các chuyện đó. Anh là một đứa bé xinh xẻo, nên có thể bị một mối đe dọa là Poppea phải lòng anh. Song ả ta đã quá đủ kinh nghiệm để có thể không bị dính vào chuyện đó. Cô ả đã xài quá đủ tình yêu với hai đức ông chồng đầu tiên rồi, còn với ông chồng thứ ba này thì ả ta cần thứ khác kia. Anh biết không, cho đến bây giờ, gã Otho vẫn còn say cô ả đến phát điên lên. Y lang thang trên những phiến đá ở Tây Ban Nha, thở dài thườn thượt, quên tiệt cả những thói quen ngày xưa và thôi chăm lo bản thân đến nỗi mỗi ngày y chỉ cần có ba giờ đồng hồ để sửa sang đầu tóc mà thôi! Ai có thể ngờ được chuyện ấy, nhất là đối với Otho.

- Cháu hiểu y, – Vinicius đáp – nhưng giá ở địa vị y thì cháu sẽ làm một việc khác kia.

- Việc gì?

- Thành lập những đội quân trung thành từ đám dân sơn cước vùng đó. Dân Iber vốn là những chiến sĩ quả cảm.

- Ôi, Vinicius! Vinicius! Suýt nữa thì cậu buột miệng nói rằng anh không có khả năng làm việc đó. Anh có biết vì sao không? Những việc như thế người ta chỉ làm mà không nói, dù là nói có điều kiện đi chăng nữa. Cứ như cậu thì ở vào địa vị của y, cậu sẽ cười vào mũi cả Poppea lẫn Râu Đồng và cậu cũng sẽ thành lập riêng cho mình những đạo quân người Iber, nhưng không phải đàn ông mà đàn bà. Cùng lắm, cậu sẽ viết những bài đoản thi, nhưng sẽ chẳng đọc cho một ai nghe như anh chàng Rufinus đáng thương nọ.

- Cậu hứa là kể cho cháu nghe chuyện anh ta mà?

- Sang buồng xúc dầu thơm cậu sẽ kể anh nghe.

Ở buồng xúc dầu, sự chú ý của chàng Vinicius nhanh chóng bị cuốn hút bởi các nữ tỳ tuyệt đẹp đang chờ họ. Hai thiếu nữ da đen, với làn da bóng mượt tựa những pho tượng gỗ mun hoàn mỹ, bắt đầu xoa lên người họ các loại dầu thơm Ai Cập dịu nhẹ. Những thiếu nữ khác, là các cô gái xứ Phrygia khéo léo, cầm lược và gương thép được đánh bóng sáng loáng, sẵn sàng chăm sóc tóc tai với đôi tay mềm mại như dòng suối mảnh mai. Ngoài ra, hai thiếu nữ Hy Lạp từ đảo Kos, đáng vẻ như hai tiên nữ,

THƯA CHÚA - NGÀI ĐI ĐẦU? - TẬP 1

chuyên phụ trách sửa sang y phục, đứng chờ để sắp xếp từng nếp gấp của những chiếc áo toga thật hoàn hảo.

- Thề có thần Jupiter, Bộ sưu tập của cậu thật tuyệt vời! - Vinicius thốt lên, mắt rực sáng

- Cậu chuộng chất lượng hơn số lượng, - Petronius điềm nhiên đáp. - Toàn bộ gia nô của cậu ở Roma không đến bốn mươi người và cậu đồ rằng có lẽ mấy lão nhà giàu mới phát còn có nhiều gia nhân hơn cậu.

- Ngay cả gã Râu Đồng cũng không có được những thân hình ngọc ngà thế này! - Vinicius nói, giọng trầm trồ, hai cánh mũi hơi phập phồng.

Petronius mỉm cười, đáp lại với vẻ thân tình:

- Anh là người thân ruột thịt của tôi và tôi thì vừa không vô dụng như Bacchus, vừa không cầu kỳ như Aulus Plautius.

Nghe thấy tên Aulus Plautius, Vinicius lập tức quên hẳn các thiếu nữ xinh đẹp và sôi nổi hỏi:

- Tại sao cậu lại nhắc đến Aulus Plautius? Cậu biết không, sau khi bị thương ở cánh tay gần đây, cháu đã lưu lại nhà ông ấy mười mấy ngày. Chính ông Plautius đã mang cháu về khi thấy cháu quá đau đớn. Một nô lệ của ông ấy, tên là Merion, đã chữa lành vết thương cho cháu. Cháu định kể lại chuyện này với cậu.

- Vì sao vậy? Chẳng lẽ anh phải lòng bà Pomponia chăng? Nếu thế thì cậu thực sự buồn cho anh đấy. Bà ấy chẳng còn trẻ trung gì mà lại là người

đức hạnh. Một câu chuyện tình như thế thì thật đáng tiếc, brrrr! Petronius nói, nhấn mạnh vẻ hài hước.

- Không phải bà Pomponia đâu! Vinicius bật cười. - Không phải bà ấy.

- Thế thì là ai? Ai khiến anh trở nên kỳ lạ đến vậy?

- Cháu thậm chí còn không biết chính xác tên nàng. Là Lygia hay Kalina? Trong nhà họ gọi nàng là Lygia vì nàng thuộc dân tộc Lygii, nhưng còn có một cái tên man dã nữa là Kalina. Nhà Plautius quả là kỳ lạ. Dù đông người nhưng luôn im lặng như tờ. Suốt mười mấy ngày cháu ở đó, cháu không hề biết rằng trong ngôi nhà ấy có một nàng tiên nữ. Mãi đến một sáng nọ, khi nhìn thấy nàng đang tắm bên đài phun nước trong vườn, cháu mới nhận ra. Thề có nữ thần Aphrodite, ánh bình minh dường như xuyên qua cơ thể nàng. Cháu cứ ngỡ rằng khi mặt trời lên, nàng sẽ tan biến vào ánh sáng như một buổi sớm mai.

Vinicius ngừng lại, ánh mắt mơ màng.

- Kể từ lúc đó, cháu chỉ gặp nàng thêm hai lần nữa, nhưng từ khi ấy, cháu không còn yên bình, không còn biết đến những khát vọng bình thường nữa. Cháu không thiết gì đàn bà, không vàng bạc, không hứng thú với đồ đồng Corinthian hay ngọc trai, cháu chỉ khát khao một mình Lygia. Cháu tương tư nàng như bức phù điêu trong phòng ẩm của cậu, tương tư nàng Paxitea. Suốt ngày đêm, cháu chỉ mơ tưởng đến nàng thôi.

- Nếu nàng là nô tỳ thì hãy mua lại đi - Petronius nói.

- Nàng không phải nô tỳ.

THƯA CHÚA - NGÀI ĐI ĐÂU? - TẬP 1

- Vậy thì nàng là ai? Là một nô tỳ được giải phóng của Plautius sao?

- Nàng chưa bao giờ là nô tỳ, vậy sao có thể là nô tỳ được giải phóng?

- Thế nàng là ai? - Petronius hỏi, ánh mắt tò mò.

- Cháu cũng không rõ nữa. Nàng là công chúa hay một thứ gì tương tự.

Petronius cười lớn:

- Anh khiến cậu tò mò rồi đấy, Vinicius. Kể tiếp đi!

- Nếu cậu vui lòng nghe cháu kể thì xin làm thỏa mãn sự tò mò của cậu ngay bây giờ. Câu chuyện cũng không dài lắm. Có thể cậu có quen biết Vannius, vua của dân Suebi, người mà sau khi bị đuổi khỏi quê hương đã lưu trú một thời gian dài tại Roma đây, thậm chí ông còn trở nên nổi tiếng vì gặp may mắn trong cờ bạc và giỏi đua ngựa nữa. Về sau, hoàng đế Drusus lại đưa ông trở lại ngai vàng. Vốn là người giỏi giang, ban đầu Vannius trị vì rất tốt và đã chiến tranh thắng lợi, nhưng về sau ông ta bắt đầu bóc lột một cách quá đáng không chỉ những vị láng giềng của mình mà thậm chí cả dân Suebi nữa. Thế là Vangio cùng Silo, hai đứa cháu gọi ông ta bằng cậu, con của Vibilius, quốc vương Hermunduri, liền quyết định bắt ông ta phải quay về Roma để... tìm hạnh phúc trong cờ bạc.

- Cậu còn nhớ, đó là vào thời Claudius cách đây chưa lâu.

- Vâng! Thế là chiến tranh nổ ra. Vannius bèn cầu viện quân Iazyges, còn mấy đứa cháu yêu quý

của ông ta thì lại cầu viện người Lygii. Bọn này đánh hơi thấy của cải của Vannius và bị lôi cuốn bởi hy vọng được cướp bóc, liền kéo tới đông vô kể, khiến cho chính hoàng đế Claudius bắt đầu lo ngại cho sự yên ổn của vùng biên giới. Tuy không muốn dính dáng vào cuộc chiến tranh man rợ, song hoàng đế cũng viết thư cho Atellius Hister, người thống lĩnh chiến đoàn Thượng Danubius, lệnh cho ông ta phải để mắt đến diễn biến của cuộc chiến tranh này và đừng để cho người ta làm xáo động sự thanh bình của chúng ta. Hister bèn đòi dân Lygii phải cam kết không được vượt qua biên giới, bọn này không những chấp thuận điều kiện ấy mà còn gửi người làm con tin, trong số đó có cả vợ và con gái của thủ lĩnh của chúng... Cậu cũng biết đấy, khi ra trận dân man di thường mang theo cả vợ con... Và nàng Lygia của cháu chính là con gái viên thủ lĩnh họ.

- Làm sao anh biết được tất cả những chuyện đó?

- Chính Aulus Plautius kể cho cháu nghe. Hồi ấy quả tình dân Lygii không vượt qua biên giới, song bọn man di thường kéo tới và rút đi nhanh như bão tố và dân Lygii, với những cặp sừng bò tót trên đầu, cũng biến đi nhanh như thế. Chúng đã đánh tan tác quân Suebi của Vannius cùng lũ người lazyges, nhưng vua của chúng bị tử trận, thế là chúng rút lui, mang theo những của cải vừa cướp được, để lại đám con tin trong tay của Hister. Chẳng bao lâu sau, người mẹ chết, còn đứa bé thì Hister cũng không biết làm gì với nó, bèn gửi đến cho Pomponius, hồi ấy là thống đốc cả vùng Germania. Sau khi kết thúc chiến tranh

THƯA CHÚA - NGÀI ĐI ĐÂU? - TẬP 1

với người Chatti, Pomponius quay về Roma và như cậu biết đấy, ông ta được Claudius ban cho lễ khải hoàn. Khi ấy, cô bé đi theo sau cỗ xe người chiến thắng. Nhưng sau khi nghi lễ đã kết thúc, vì không thể đối xử với con tin như với tù binh, hơn nữa chính Pomponius cũng không biết nên làm gì với cô bé, nên rốt cuộc ông ta đã đưa cô bé cho em gái là bà Pomponia Graecina, vợ của Plautius. Trong ngôi nhà ấy, nơi mà tất thấy mọi thứ - kể từ các ông chủ cho đến gà vịt trong chuồng - đều đức hạnh, cô bé lớn lên thành một nàng thực nữ, mà than ôi, cũng đức hạnh như chính bà Graecina và xinh đẹp tuyệt trần, đến nỗi ở bên cạnh nàng thì ngay cả Poppea cũng chỉ giống như một trái vải mùa thu đặt bên một quả táo vàng trong khu vườn huyền thoại Hesperia mà thôi.

- Thế rồi sao nữa?

- Và cháu xin nhắc lại, kể từ lúc trông thấy những tia sáng mặt trời xuyên suốt qua người nàng bên đài phun nước, thì cháu lập tức yêu nàng say đắm.

- Thế nghĩa là nàng trong suốt như một chiếc bóng đèn hay như một chú cá trích non chẳng?

- Xin cậu đừng đùa nữa, Petronius. Còn nếu như sự thoải mái của cháu khi nói về nỗi khát khao của mình khiến cậu hiểu lầm, thì xin cậu hãy hiểu rằng nhiều khi những chiếc áo dài sặc sỡ thường che giấu những vết thương sâu. Cháu cũng xin thưa với cậu rằng, lúc từ châu Á quay về, cháu có ngủ một đêm ở đền thờ thần Mopxus để xin báo mộng. Trong giấc mơ, chính thần Mopxus hiện ra và bảo cháu rằng,

trong đời cháu sẽ có một sự biến đổi lớn lao do tình yêu gây nên.

- Cậu từng nghe Plinius nói rằng ông ta không tin thần thánh nhưng lại tin vào mộng寐 và rất có thể là ông ta có lý. Những lời bông đùa của cậu cũng không cản trở chuyện đôi khi cậu nghĩ rằng chỉ có duy nhất một vị thần, vĩnh hằng, đầy sáng tạo, quyền lực vô biên - đó là Đấng Venus. Một mình nữ thần thấu suốt cả linh hồn lẫn thể xác cùng mọi vật. Amor đã đưa thế giới ra khỏi cảnh hỗn mang. Thần làm chuyện đó tốt hay không là chuyện khác, nhưng nếu quả có thể thì chúng ta phải thừa nhận sự hùng mạnh của thần, mặc dù chúng ta hoàn toàn có thể không cầu nguyện cho sự hùng mạnh ấy.

- Ôi cậu Petronius! Trên đời này tìm ra một thứ triết học còn dễ hơn là cầu được một lời khuyên tốt.

- Thì anh hãy nói cậu nghe anh cần gì nào?

- Cháu muốn có được Lygia. Cháu muốn những cánh tay đang ôm không khí của cháu sẽ được ôm nàng và ghì chặt nàng vào ngực. Cháu muốn được thở hít hơi thở của nàng. Giá như nàng là nô lệ, thì để có được nàng, cháu sẵn sàng đổi cho ông Aulus một trăm thiếu nữ chân bôi vôi trắng ra dấu là họ bị mang bán lần đầu tiên. Cháu muốn có nàng trong nhà cháu cho tới khi đầu cháu bạc trắng như đỉnh Soracte trong mùa đông.

- Nàng tuy không phải là nô lệ nhưng vẫn thuộc đám gia nhân của Plautius và vì rằng nàng là một đứa trẻ bị bỏ rơi nên có thể xem như gia nhân. Plautius có thể nhường lại cho anh nếu như ông ta muốn.

THƯA CHÚA - NGÀI ĐI ĐÂU? - TẬP 1

- Thế thì có lẽ cậu chưa biết tính bà Pomponia Graecina. Mà thực ra cả hai ông bà đều gắn bó với nàng như đứa con rút ruột đẻ ra vậy.

- Bà Pomponia thì cậu biết. Quả là một biểu tượng của tang tóc. Giá bà ta không phải vợ ông Aulus thì có thể thuê bà ta làm người khóc mướn được đấy. Từ sau khi Julia chết bà ta vẫn chưa trút bỏ tấm áo khoác đen và đại thể nom bà ta cứ như một hồn ma chưa siêu tịnh vậy. Thêm vào đó, bà ta lại chính chuyên, chỉ có mỗi một chồng, nên giữa đám phu nhân ly dị bốn năm bận của chúng ta, bà ta quả là một chim phượng hoàng. Mà này, anh có nghe nói chim phượng hoàng lại đang nằm ố ở Thượng Ai Cập, điều mà từ trước đến nay ít nhất cũng phải tới năm trăm năm mới xảy ra một lần hay không?

- Ôi cậu bảo anh cái này vậy nhé, Marcus của cậu! Cậu quen với ông Aulus Plautius và mặc dù phỉ báng lối sống của cậu, ông ta vẫn có một chỗ mềm lòng đối với cậu, thậm chí còn tôn trọng cậu hơn những kẻ khác, vì ông ta biết rằng chưa bao giờ cậu là kẻ ton hót như: Domitius, Afer, Tigellinus hay cả đám bạn bè của Gã Râu Đồng. Không cố tỏ ra cương trực, song cũng đã nhiều lần cậu cau mặt trước những hành vi này khác của Nero, những hành vi mà Seneca và Burrus chỉ dám he hé mắt nhìn. Nếu anh cho rằng cậu có thể yêu cầu ông Aulus giúp anh điều gì thì cậu rất sẵn lòng.

- Cháu tin rằng cậu hoàn toàn có thể làm được điều đó. Cậu có sức ảnh hưởng đối với ông Plautius, thêm nữa, trí óc cậu đầy những phương sách nhiệm

màu. Giá như cậu có thể cân nhắc và nói chuyện với ông ấy một lần.

- Anh đánh giá quá cao tầm ảnh hưởng và sự bông lơn của cậu rồi. Nhưng nếu chỉ có thế thôi, cậu sẽ nói chuyện với ông Plautius khi nào gia đình họ quay trở lại thành phố.

- Họ đã về từ hai hôm trước rồi ạ.

- Vậy thì chúng ta hãy dùng bữa sáng trước đã. Sau khi đã lấy lại sức, ta sẽ ra lệnh chuẩn bị cangs để đến nhà ông Plautius.

- Cậu thật lúc nào cũng chiều cháu! - Vinicius vui sướng reo lên. - Lần này có lẽ cháu sẽ phải đặt tượng của cậu vào nơi thờ các gia thần trong nhà cháu để có thể dâng lễ vật kính cậu. Một pho tượng đẹp như pho tượng này chẳng hạn!

- Vừa nói, chàng vừa quay về phía các bức tượng trang trí trên tường, chỉ vào pho tượng Petronius được tạc dưới hình dáng thần Hermes cầm trượng và nói thêm:

- Thề có ánh sáng của thần Helios! Nếu Alexander Đại đế có được vẻ ngoài như cậu, thì chẳng có gì ngạc nhiên khi nàng Helena bị chinh phục cả!

Trong tiếng kêu đó, vừa hàm ý tán tụng vừa chân thành. Dù đã lớn tuổi hơn và kém phần cường tráng so với Vinicius, nhưng Petronius vẫn nổi bật với vẻ đẹp hơn người. Phụ nữ Roma không chỉ ngưỡng mộ trí tuệ sắc sảo và óc thẩm mỹ tinh tế của ông - điều khiến ông được mệnh danh là "người phân định sự tao nhã" - mà còn thán phục cả thân hình ông. Ngay

THƯA CHÚA - NGÀI ĐI ĐÂU? - TẬP 1

lúc này, sự ngưỡng mộ ấy hiện rõ trên gương mặt các thiếu nữ đảo Kos đang xếp nếp áo toga cho ông. Một trong số đó, nàng Eunice, thầm yêu ông, đang nhìn ông bằng ánh mắt say mê và kính cẩn.

Tuy nhiên, Petronius dường như không để ý đến điều đó. Ông chỉ mỉm cười với Vinicius và thay cho câu trả lời, ông ứng khẩu đọc một câu châm ngôn của Seneca về đàn bà:

- Loài vật trơ trên... v.v...

Sau đó, ông choàng tay qua vai Vinicius, dẫn chàng sang phòng ăn.

Hai thiếu nữ Hy Lạp, hai thiếu nữ Phrygia và hai thiếu nữ da đen còn lại trong phòng xúc dầu bắt đầu thu dọn các loại dầu thơm. Đúng lúc ấy, từ phía sau bức tường, đầu của đám nô lệ phục vụ tẩm ló ra, kèm theo tiếng gọi khẽ. Nghe thấy vậy, hai nữ tỳ Phrygia, hai nữ tỳ Ethiopia cùng một nữ tỳ Hy Lạp liền nhảy lên, rồi nhanh chóng biến mất vào sau bức tường. Ngay sau đó, một cảnh truy lạc và phóng túng bắt đầu diễn ra trong các buồng tắm, dưới sự ngó lơ của viên nội giám, người vốn cũng nhiều lần tham gia vào những trò tương tự.

Petronius, tuy đoán được chuyện gì đang xảy ra, nhưng với bản tính rộng lượng và không thích quở phạt, ông chỉ lặng lẽ làm ngơ.

Trong phòng xúc dầu, chỉ còn lại mình Eunice. Nàng đứng lặng, lắng nghe những tiếng nói cười xa dần về phía phòng tắm hơi, rồi nhẹ nhàng nhắc chiếc ghế đầu làm bằng hổ phách và ngà voi mà Petronius

vừa ngồi. Với vẻ thận trọng, nàng bước đến gần pho tượng của ông. Ánh sáng mặt trời tràn ngập phòng xức dầu, phản chiếu từ những phiến đá cẩm thạch nhiều màu lát trên tường, tạo nên một không gian rực rỡ.

Eunice leo lên ghế và khi vừa ngang tầm với pho tượng, nàng bất ngờ vòng tay ôm lấy nó. Hất nhẹ mái tóc vàng óng về phía sau, nàng áp cơ thể mình vào bức tượng cẩm thạch trắng, rồi ghì chặt đôi môi mình lên đôi môi lạnh giá của pho tượng Petronius.

CHƯƠNG 2

Sau bữa ăn nhẹ, được dùng vào giờ mà những người bình dân đã hoàn thành bữa trưa từ lâu, Petronius đề nghị chợp mắt một lát. Ông cho rằng lúc này hãy còn quá sớm để đi thăm viếng. Theo quan điểm của ông, việc đi thăm viếng từ sáng sớm, như một số người thường làm và coi đó là phong tục cổ của La Mã, chỉ là một tập tục thô lỗ. Theo ông, thời điểm thích hợp nhất để thăm viếng là vào buổi chiều, nhưng cũng không nên sớm hơn lúc mặt trời ngả về phía đền thờ thần Jupiter trên đồi Capitoline và ánh sáng bắt đầu chiếu xiên qua khu Chợ. Vào mùa thu, trời vẫn còn khá nóng nực và giấc ngủ sau bữa ăn trưa là một thú vui dễ chịu. Khi ấy, thật tuyệt vời khi nghe tiếng lao xao của vòi nước phun trong sảnh trung tâm, trước khi thực hiện một vài bước đi bộ nhẹ nhàng rồi ngả lưng chợp mắt dưới ánh sáng đỏ hồng xuyên qua tấm rèm màu tía.

Vinicius đồng ý với quan điểm của ông. Sau đó, họ cùng đi dạo một vòng, trò chuyện thoải mái về các chuyện xảy ra trong cung điện Palatine và trong thành phố, đôi lúc pha chút triết lý về cuộc đời. Rồi Petronius quay vào phòng ngủ để nghỉ ngơi, nhưng ông chỉ chợp mắt trong chốc lát. Chỉ nửa giờ sau, ông đã quay trở lại, truyền mang đến một bó mã tiên thảo, vừa ngửi vừa xát lên hai bàn tay và thái dương, đồng thời hít thật sâu.